

Af rapportering vedr. forbedrede modeller for virksomheders adgang til genbrugspladser i Business Region Aarhus

1. Baggrund

Dansk Byggeri har i sin henvendelse 18. november 2015 (bilag A) anbefalet Business Region Aarhus, at der indføres ens regler for virksomhedernes adgang til genbrugspladser i Østjylland, og at pladserne i så vid udstrækning som muligt har åbent i tidsrummet kl. 6.30-17.30 og gerne døgnet rundt. Dertil anbefaler Dansk Byggeri, at der indføres ensartet og fælles betalingsmodel.

Den politiske styregruppe besluttede på mødet i juni 2016 at nedsætte en arbejdsgruppe, der fik til opgave at identificere forskellige modeller for virksomheders adgang til genbrugspladserne med henblik på fremsendelse af konkrete anbefalinger til politisk beslutning. Favrskov Kommune blev udpeget som tovholder, og Dansk Byggeri ville sammen med alle affaldsoperatører i Business Region Aarhus blive inviteret ind i arbejdet.

De tolv kommuner i Business Region Aarhus har tilsammen 46 genbrugspladser, som virksomhederne kan benytte. Hver kommune er i kraft af affaldsbekendtgørelsen forpligtet til at tilbyde virksomheder at anvende en genbrugsplads til bortskaffelse af erhvervsaffald.

Der er i alt 10 affaldsoperatører i regionen, da 4 af kommunerne er samlet to-og-to i 2 §60-selskaber.

Det er et grundlæggende princip i det danske affaldssystem, at "*Forurener betaler*". Det betyder, at virksomhederne skal betale for den serviceadgang de har til genbrugspladser. Sker det ikke, forekommer der krydssubsidiering fra husholdnings- til erhvervskunder.

Afregning

Der er hos de 10 affaldsoperatører flere betalingsmodeller for virksomheders benyttelse:

- *et gebyr pr. besøg*
- *afregning efter affaldets vægt og type*
- *en årlig abonnementsordning*

9 ud af 10 affaldsoperatører har abonnementsordninger og 2 har gebyr pr besøg (1 operatør har begge dele). Der er i dag mulighed for, at virksomheder kan købe abonnementer hos flere affaldsoperatører.

Tilgængelighed (afstand til plads og åbningstider)

Åbningstiderne på kommunernes 46 pladser er meget forskellige. Den mindst åbne plads tilbyder åbent tirsdag og lørdag fra kl. 10-14. I den anden ende af skalaen er en plads åben hver dag fra kl. 7-20. Favrskov Kommune har som den eneste affaldsoperatør adgang til en ubemandet plads (biblioteksåbent/døgnåbent).

Postadresse:

Favrskov Kommune
Borgmestersekretariat og HR
Skovvej 20
8382 Hinnerup

Tlf. 8964 1010

favrskov@favrskov.dk
www.favrskov.dk

16. august 2017

Sagsbehandler:

Johannes Birk Schwarz
Tlf. 8964 6114
josc@favrskov.dk

Personlig henvendelse:

Favrskov Kommune
Borgmestersekretariat og HR
Skovvej 20
8382 Hinnerup

Sagsnr.

710-2014-24111

Dokument nr.

710-2017-107759

Cpr.-/CVR-nr./Ejd.nr.

2. Dansk Byggeris ønsker

Dansk Byggeri har i dialogen med arbejdsgruppen udtrykt, at der er et forbedringspotentiale ift. de erhvervsmæssige affaldsordninger og at *der bør kunne laves smartere løsninger, mindre forskellighed og mere ensartethed på området*. Dansk Byggeri har samtidig udtrykt forståelse for, at der for kommunerne er tale om et område, der er lov-mæssigt reguleret og som skal "hvile i sig selv" - uden krydssubsidiering mellem er-hvervs- og konsumentområdet.

Dansk Byggeri har derfor i processen udtrykt forståelse for, at såfremt der ikke kan findes omkostningsneutrale løsninger, må erhvervslivet på den ene eller anden måde be-tale for de forbedrede vilkår. Ifølge Dansk Byggeri er erhvervslivet generelt villig til at betale for væsentlige serviceforbedringer.

I det følgende skitseres Dansk Byggeris overordnede ønsker, hvor navnlig tilgængelighed er i fokus.

- Åbningstider fra kl. 6.30 til og med kl. 17.30 (og gerne hele døgnet)
- Etablering af fælles betalingsmodel i hele regionen (evt. afgrænset til hånd-værkere/gartnere)
- Mulighed for at tilbyde ekstra ydelser til virksomheder i form af deklarering af affald, hjælp til håndtering o.l.

3. Proces

Favrskov Kommune/Favrskov Forsyning og Dansk Byggeri (repræsenteret ved chef-konsulent, Steen Høygård og repræsentantskabsmedlem Claus M. Madsen), afholdt opstartsmøde 14. september 2016.

Alle 10 affaldsoperatører blev indkaldt til møde 27. oktober 2016, hvorefter en mindre arbejdsgruppe¹ blev etableret og påbegyndte arbejdet. De 10 affaldsoperatører (referencegruppen) blev indkaldt til nyt møde 12. december 2016, hvor arbejdsgruppen fremlagde foreløbige resultater.

Arbejdsgruppen og Dansk Byggeri mødtes 10. februar 2017, og arbejdsgruppen har på denne baggrund udarbejdet det skitserede løsningsforslag, der 12. april 2017 blev sendt til høringsparterne i referencegruppen².

Arbejdsgruppen har løbende været i dialog med Dansk Byggeri. Dansk Byggeris regi-onsbestyrelse drøftede model-udkastet på møde den 14. juni 2017, hvor der var op-bakning til baggrundsnotatets anbefalinger og konklusioner.

Den politiske styregruppe i Business Region Aarhus principgodkendte arbejdsgrup-pens anbefalinger på møde den 30. juni, og sender forslaget til godkendelse i kommu-ner og affaldsselskaber i efteråret 2017.

¹ Poul Møller (Viborg Kommune), Per Nørmark (Hedensted Kommune), Jacob Ander-sen (AffaldVarme Aarhus), Karsten Søndergaard (Silkeborg Forsyning) og Jakob Juhl (Favrskov Forsyning).

² I referencegruppen er alle 10 affaldsoperatører repræsenteret.

Kommune	Affaldsoperatør
Hedensted	Hedensted Kommune
Horsens	Horsens Kommune
Randers	Randers Kommune
Norrdjurs	RenoDjurs I/S
Syddjurs	
Odder	RenoSyd I/S
Skanderborg	
Samsø	Samsø Kommune
Silkeborg	Silkeborg Forsyning A/S
Viborg	Viborg Kommune
Aarhus	Aarhus Kommune
Favrskov	Favrskov Forsyning A/S

Affaldsoperatør	Titel	Navn
RenoDjurs	Direktør	Morten Therkildsen
RenoDjurs	Miljøchef	Hardy Mikkelsen
Hedensted Kommune	Afdelingsleder, Natur og Miljø	Per Nørmark
Hedensted Kommune	Leder, Bygge og erhvervs- service	Morten Christensen
Silkeborg Forsyning	Chef for Genbrug og affald	Karsten Søndergård
Horsens Kommune	Civilingeniør	Jette Jørgensen
Horsens Kommune	Afd. leder Affald og Genbrug	Marie Lindberg Tefre
Viborg Kommune	Affaldschef	Poul Møller
Samsø Kommune	Teknisk Forvaltningschef	Søren Stensgaard
Affald Varme Aarhus	Teamkoordinator, Affald	Jacob Andersen
Affald Varme Aarhus	Driftsleder	Benny Stjernholm
Renosyd	Chef for forretningssupport	Michael Nørgaard
Randers Kommune	Miljøtekniker	Helle Jørgensen
Favrskov Forsyning	Direktør	Jakob Juhl

4. Anbefaling

Arbejdsgruppen anbefaler en model for erhvervslivets adgang til genbrugspladserne i Business Region Aarhus, der er baseret på følgende 7 principper.

1. De 10 affaldsoperatører i Business Region Aarhus vil tilbyde adgang til genbrugspladserne for virksomheder uden abonnement.
2. Som udgangspunkt tilbydes adgang i de nuværende åbningstider, da Dansk Byggeris ønske om adgang i tidsrummet kl. 7-18 kan imødekommes jævnt ud over regionen.
3. Der afregnes via en sms-baseret løsning, som indkøbes i fællesskab mellem de deltagende affaldsoperatører. Anskaffelsesprisen er i alt ca. 200.000 kr. og den årlige drift ca. 20.000 kr.
4. Taksten for et besøg fastsættes af hver enkelt affaldsoperatør. Det betyder, at taksten kan variere fra kommune til kommune. Taksten fastsættes for aflevering af erhvervsaffald. Dog undtaget farligt affald >10 kg, asbest- og PCB-holdigt affald.
5. Det lettest administrerbare og kommunikerbare vil være, at der fastsættes en flad takst for alle erhvervskunder i køretøjer under 3500 kg + evt. trailer. Eksempelvis kan der fastsættes en takst pr. besøg på 175 kr. ekskl. moms. For farligt affald > 10 kg afregnes særskilt.
6. For asbest- og PCB-holdigt affald henvises til udvalgte pladser, og der afregnes særskilt.
7. De 10 affaldsoperatører vedligeholder et Google-map, med oplysning om genbrugspladsernes åbningstider, priser og affaldsfraktioner.

Alle 10 affaldsoperatører har tilkendegivet, at de er indstillet på at deltage i den beskrevne ordning.

Aarhus Kommunes tilsagn om deltagelse er givet under forudsætning af, at Aarhus tilbyder afregning over Mobile Pay, og Horsens Kommunes tilsagn gives under forudsætning af, at Horsens kommune afregner alt farligt affald også under grænsen på 10 kg/besøg.

Implementeringen forudsætter politisk proces og godkendelse i de enkelte kommuner og selskaber.

5. Praktiske, juridiske og økonomiske forhold

I det følgende uddybes de praktiske, juridiske og økonomiske barrierer og konsekvenser, der vurderes at eksistere i forhold til fuld imødekommelse af Dansk Byggeris ønsker.

5.1 Åbningstider før kl. 7.00 og miljøgodkendelser

Det er generelt vanskeligt at skabe adgang før kl. 7.00, da der i tidsrummet før kl. 7.00 gælder særlige støjkrav. Pladser, der ligger tilnærmelsesvis nært et boligområde vil vanskeligt kunne miljøgodkendes til åbningstid tidligere end kl. 7.00. Det er erfaringen fra Silkeborg og Aarhus, at der over en periode på 10 år ikke har været reelle forespørgsler om åbningstider før kl. 7.00 fra erhvervskunder.

Arbejdsgruppen vurderer på den baggrund, at imødekommelse af ønsket om harmonisering af åbningstider til kl. 6.30 på samtlige pladser ikke kan efterkommes grundet miljøgodkendelser, og behovet vurderes samtidig heller ikke stort. Udvidet åbningstid er en ekstra omkostning, der ikke vurderes at matche efterspørgslen.

5.2 Økonomiske konsekvenser ved bemanning af pladser i tidsrummet kl. 7.00-18.00

Med reference til bilag B har størstedelen af kommunerne i dag genbrugspladser, der er åbent sidst på dagen til det ønskede tidsrum (kl. 17.30 eller senere). Der er enkelte kommuner, hvor åbningstiden ikke er til kl. 18.00, men det vurderes ikke at være omkostningstungt at udvide til kl. 18.00 på *enkelte pladser, hvor det måtte ønskes*. Det anbefales, at Dansk Byggeri vender tilbage og peger på, hvilke (centrale) genbrugspladser man ønsker har udvidet åbningstid.

Arbejdsgruppen vurderer, at såfremt *alle pladser* skal have åbningstid fra kl. 7.00 – 18.00 vil omkostningen hertil være 15 mio. kr. årligt til ekstra bemanning. Det vurderes at være i en størrelsesorden, hvor det vil være urealistisk, at erhvervslivet vil betale herfor. Eneste måde at efterkomme ønsket om harmonisering af åbningstider (på alle pladser) medfører, at der skal være tale om biblioteksåbent. Der er blandt affaldsoperatørerne ikke opbakning til, at der indføres biblioteksåbent på pladserne. Den manglende opbakning udspringer af, at det er erfaringen, at denne model medfører større sorteringsomkostninger end, der bespares på bemanning. Erfaringen er, at det ikke bidrager positivt til finansieringen ved biblioteksåbent, idet man flytter omkostningen andetsteds hen (til sorteringsomkostninger). Erfaringen er samtidig, at udfordringen med sorteringsvanskeligheder ikke løses ved overvågning, men at overvågningen kan bruges som supplement til bemanning.

Da det ikke vurderes muligt at harmonisere åbningstiderne på *alle* genbrugspladser, er der mellem arbejdsgruppen og Dansk Byggeri enighed om, at det derfor handler om at *synliggøre* åbningstider og tilbud. Relevant info skal være tilgængelig, så erhvervslivet hurtigt præsenteres for de enkelte pladseres servicemuligheder, såsom hjælp til håndtering af farligt affald. Google-kortet (bilag B) med åbningstider kan derfor udvides med relevant information.

5.3 Afregningsmodel

Dansk Byggeri har i processen anerkendt, at behovet for at kunne aflevere affald på tværs ikke gælder for alle medlemsvirksomheder, men for de virksomheder, der har meget trafik på tværs af kommunerne. Der er blandt Dansk Byggeris medlemmer – og ikke-medlemmer– erhvervskunder, der kun anvender én fast station. For disse er der allerede eksisterende ordninger. Det nye tilbud skal ikke være en erstatning, men derimod et supplement til de allerede velfungerende eksisterende ordninger.

Der er enighed mellem arbejdsgruppen og Dansk Byggeri om, at det nuværende tilbud om at købe flere abonnementer - som oftest - ikke vil være rentabelt for en virksomhed, da meromkostningen ved øget affaldstransport ikke overstiger omkostningen ved køb af ekstraabonnementer.

En tværkommunal ordning med fælles fast betaling pr. besøg vurderes at give virksomheder et incitament til at anvende pladser tæt på affaldsproduktionen, da der opkræves pr. besøg og ikke vægt. Dog vil det medføre en vis styringsomkostning at skulle håndtere 10 forskellige ordninger. Samtidig vurderer arbejdsgruppen, at en model med fælles fast betaling pr besøg vil kunne udhule økonomien blandt affaldsoperatørens eksisterende ordninger (fx abonnementsløsninger) og endeligt vil princippet om, at "forurener betaler" blive udfordret, da det på tværs af pladserne kan være svært at finde en fælles og ensartet pris. Arbejdsgruppen indstiller på den baggrund, at prisen om nødvendigt må differentiere sig fra sted til sted. Derudover skal der samtidig være mulighed for at opkræve ekstra gebyr, hvis en virksomhed afleverer farligt affald, asbestaffald eller PCB-holdigt affald.

Arbejdsgruppen anbefaler på den baggrund en løsning, hvor alle virksomheder tilbydes en ordning til differentierede priser.

5.4 Adgangskontrol og teknologi

Arbejdsgruppen påpeger, at der skal tages højde for, at der er stor forskel kommunerne imellem og at disse forskelle medfører forskellige behov for løsninger. Eksempelvis vurderes det, at en bomløsning på genbrugspladserne i Aarhus ikke vil fungere, hvor der er over 1 mio. besøg om året. Arbejdsgruppen anbefaler på den baggrund, at man ikke ensarter adgangskontrollen. Dertil kommer at etableringen af et adgangssystem, skal finansieres af erhvervskunderne, og arbejdsgruppen har på den baggrund undersøgt forskellige løsninger og priser herfor.

- *Brobizz* - 1 plads 270.000 kr. – følgende pladser 105.000 kr.
- *Nummerplade* - 1 plads 250.000 kr. – følgende pladser 110.000 kr.
- *SMS-løsning* - Skønnet systemomkostning 200.000 kr. uanset antal pladser.

Arbejdsgruppen og Dansk Byggeri er enige om, at SMS-løsningen passer bedst til målgruppens behov (mobil medbringes altid, løsningen er fleksibel og simpel at anvende). Desuden er SMS-løsningen billig og vurderes at være nem at administrere.

Bilag

Bilag A) *Henvendelse fra Dansk Byggeri til BRAA 18. november 2015*

Jane Baad Jensen

Fra: Steen Høygaard <sth@danskbyggeri.dk>
Sendt: 18. november 2015 10:32
Til: Jane Baad Jensen
Cc: 'Michael Ancher (michael@e-anker.dk)'
Emne: Business Region Aarhus og Dansk Byggeri Østjylland

Til Business Region Aarhus,

Dansk Byggeri Østjylland har nu i et års tid været samarbejdspart i Business Region Aarhus. Et samarbejde vi forventer os meget af – både når det handler om udfordringerne på infrastrukturen til og fra vores region - men også på de mere interne rammebetingelser.

Vi har gennem 2015 afholdt dialogmøder med borgmestrene i kommunerne. På møderne har vi bl.a. drøftet virksomhedernes adgang til genbrugspladser og de forskellige udbudspolitikker, som kommunerne benytter sig af. Vi kan også forstå, at det har været drøftet på møder i Business Region Aarhus. Vi vil derfor også formelt anbefale, at Business Region Aarhus kigger nærmere på de to områder med henblik på nogle fælles og ens regler og politikker.

Der bør indføres ens regler for virksomhedernes adgang til genbrugspladser i hele regionen og genbrugspladserne bør i så vid udstrækning som muligt være åbne i virksomhedernes åbningstid dvs. fra 6.30-17.30 og gerne døgnet rundt. Der eksperimenteres flere steder i landet med "biblioteksåbent", hvis der er bemandingsmæssige/økonomiske problemer. Vi er temmelig sikre på – på baggrund af de første erfaringer – at biblioteksmodellen godt kan benyttes på genbrugspladserne. Der findes flere forskellige betalingsmodeller i regionens kommuner/affaldsselskaber. Vi vil også anbefale, at der arbejdes efter en fælles betalingsmodel i hele regionen.

I forhold til udbudspolitikker vil det være særdeles hensigtsmæssigt, hvis kommunerne som bygherrer ligeledes finder frem til en fælles udbudspolitik, så vores medlemmer ikke skal forholde sig til flere politikker og fx. forskellige undtagelser fra AB92 eller forskellige grænser for sikkerhedsstillelse. I disse år oplever vores medlemmer ligeledes et stadigt ringere udbudsmateriale som gør det særdeles vanskeligt at udregne tilbud for virksomhederne. Der er derfor også behov for et særskilt fokus på dette område fra kommunernes side.

Vi indgår gerne i en dialog om begge emner.

Venlig hilsen
Steen Høygaard
Chefkonsulent
Regionalpolitik, arbejdsmarked og uddannelse
Tlf. direkte: 72 16 01 24 · Mobil: 25 66 63 17

Venlig hilsen
Steen Høygaard
Chefkonsulent
Regionalpolitik, arbejdsmarked og uddannelse
Tlf. direkte: 72 16 01 24 · Mobil: 25 66 63 17

danskbyggeri

Vi samler byggeri, anlæg og industri

Agerbæksvej 17 · 8240 Risskov
www.danskbyggeri.dk · Abonner på nyheder

[Side #]

Bilag B)

Link til kort over genbrugspladser herunder åbningstider

<https://drive.google.com/open?id=1TowWqHgHw1J2YkDiy-eZqE-jOQI&usp=sharing>

